Nro 27.

KURYER LITEWSKI

Za Naywyższym Dozwoleniem

IMPERATORA JMCI CAŁEY ROSSYI.

w WILNIE V. S. 2. KWIETNIA 1802. ROKU WE SRZODĘ

z Petersburga V. S. 18. Marca.

Generał Major Grave przyięty do służby został Szefem 8. batalionu artylleryi. Briańskiego regimentu muszkietyerów Półkownik Fliwerk dla wieku podeszłego i choroby uwalnia się od służby z mundurem. Kiiowskiego regimentu grenadyerów Półkownik Benardos 1. naznaczony kommendantem na mieyscu Półkownika Lewickiego. Major Toporów przyięty w służbę do Starodubowskiego półku dragonii; Major Senin do Kinburgskiego. Adjutant Cesarzewicza KONSTANTYNA. Podpółkownik Witowtow został Aktualnym Kammerherem. Briańskiego regimentu muszkietyerów Półkownik Sievers dla niezdrowia uwolniony od służby z mundurem. Generał infanteryi Swieczyn otrzymał order S. Alexandra-Newskiego; Generał Major Tatiszczew order S. Anny 2. klassy; Porucznicy flotty Samarin, Apleczeiew, order S. Anny 3. klassy.

z Wiednia 2. Kwietnia.

Ogłoszony został edykt Cesarski w łacińskim języku do Stanów Królestwa Węgierskiego; według brzmienia onego Seym rozpocząć się ma w Presburgu 2. Maia. — W Constantinopolu rowna zawsze niepewność o losie Alexandryi, i pretensyach Anglików do Porty o wydatek łożony na wyprawę. Obywatele Egiptu całego nie umieią pokrywać i taić nie ukontentowania przeciw Turkom z okoliczności odmian do rządu wprowadzonych, żałuiąc głośno Mammelukow; co podeyrzenia, nieufności, prześladowania, klęsk, i ucisku bydź może przyczyną. Kupcy Francuzcy w miastach Sułtana Europeyskich odnawiaią związki handlowe; iuż z portu Marseille wiele okrętów bogato ładownych płynie ku wschodowi. — W Ratisbonie Seym nieczynny; Szlachta wolna Cyrkułów nad-Reńskich i Frańkońskiego oświadczyła gotowość przyłożenia się do wydatku na wystawienie posągu Arcy Xiążęciu Karolowi, za ocaloną dwakroć Rzeszę w r 1796. i 1797. przez wypędzenie woysk Francuzkich; lecz Poseł Brandeburgski odpowiedział. że sam Rycerz nie pragnie tey nadgrody, ponieważ prosił Króla Jmci Szwedzkiego, autora proiektu, ażeby raczey summę na to przeznaczoną Seym obrócić kazał na miłosierne uczynki, lub opatrzenie Officyerów Rzeskich, którzy się wsławili naybardziey. Ociec S. pisał do Biskupów i kapituł Niemieckich, które odstąpiły duchowney władzy nad częścią Dyecezyi pozostałą za Renem, wychwalaiąc ich synowską powolność ku Apostolskiey Stolicy. — Do Bawaryi zewsząd przychodzą dziś tłumem cudzoziemcy na osadę; dowod rządu sprawiedliwego i mądrego. Elektor okolice błotniste między Rosenheim i Neuburg darował im wiecznością, pod warunkiem, że na lat 10. od podatków, na lat 25 od dziesięciny maią bydź wolnemi. Narachowano w Elektoracie mieszkańców ogułem million 250. t. 3028. Xięży świeckich, 3280. zakonników, 1235. Mnisek; klasztorów 152, których liczba zmnieyszać się zaczeła; dochody onych roczne wynoszą więcey 2. millionów złot. ryń.

z Londynu 23. Marca.

Bliski jest pokóy; gońce nad zwyczay często z Amiens przybywaią. Muszą jednak bydź jeszcze trudności przeszkadzaiące dokończeniu dzieła wielkiego; wczora Ministrowie dzień cały nad rozwiązaniem onych pracowali, tak iż żaden w Parlamencie nie był. D. 19. wszystkich Mocarstw traktuiących teraz Posłowie, raz pierwszy zgromadzili się do wielkiey sali, która jest przygotowana na Kongres po traktacie podpisanym nastąpić maiący. — Obywatele naszey stolicy zawczora zgromadzeni na wielką radę, postanowili podać prośbę Parlamentowi o zniesienie podatku uciążliwego od dochodów; który Pitt ustanowił w trudnych czasach, nie chcąc obciążać skarbu długami coraz nowemi. Zgodzili się jednomyślnie wszyscy; Alderman Curtis i Anderson, którzy Pittowi pomagali, gdy podatek narzucał, głośno wyszydzonemi zostali.— Z Martiniki smutną mamy wiadomość, iż okręt 300. kupionych Murzynów niosący z Gwinei; zatonął blisko brzegów tey wyspy; ledwie 8: ludzi wyratowano. — Porucznik okrętowy Lutwidge, który zabił kiiem pianego maytka za nieposłuszeństwo; wyrokiem sądowym uznany mężobóycą nie mordercą, siedzieć będzie 3. miesiące w więzieniu, i 100. FS. zapłaci. — Generał O Hara Gubernator Gibraltaru umarł po 6. miesięczney chorobie; długo służąc na woynach odniosł ran wiele; otworzyły się dawno zgoione przed śmiercią. Pamiętna będzie klęska jemu zadana pod Toulonem r. 1793. i niewola u Francuzów, którey skutkiem było zamieszanie i trwoga na załogę rzucona; przez co Toulon prędzey nad nadzieię odzyskał nieprzyiaciel.— Jest tu do przedania bardzo piękny brylant, Pigot zwany, 188. granów ważący. — Konsula Buonaparte zadziwiło doniesienie o naszych do nowey woyny przygotowaniach; ztąd pisma urzędowe w Paryżu przeciwko nieprzyiaciołom pokoiu; inne, pominąwszy, kładziemy treść ostatniego.

Ludzie krwie chciwi, klęsk nie syci, pragną woyny, lecąc slepo z rozwiniętemi żaglami na nowe nawałności, gdy drudzy do portu pospieszaią. Windham Francyą maluie pod postacią olbrzymiey wielkości, która przywalić może Anglików; ażeby zaś łatwiey tych do woyny nakłonił, śmiało twierdzi, że łatwo jest Francuzów pokonać; tak więc mocni razem i słabi u niego jesteśmy, straszni, i godni pogardy. Do prostego pospólstwa dość tyle powiedzieć; oświeceni ludzie chcą przekonania i dowodów. Pierwszy Konsul nigdy umiarkowanym w żądzach i zamysłach bydź nie przestał: świadczą o tey prawdzie: list do Króla Angielskiego wraz po wyniesieniu do rządów RPtey; drugi do Cesarza po zwycięztwie w Marengo; kapitulacya Alexandryiska, armisticium w Niemczech po wygraney w Hohenlinden, warunki przedugodue z Anglią, pokóy z wielo Mocarstwami. Staraliśmy się Francuzi honor i bespieczeństwo własne pogodzić z niepodległością i powagą narodów postronnych; a szukaiąc dla siebie gwarancyi, nie odmówiliśmy tey nawzaiem, którey od nas potrzebowano. Nie chcemy czynić porównania kraiów jakie Francya podbiła, zatrzymała; i oddała na lądzie, z dzierżawami przez Anglików zawoio-

wanemi i przyswoionemi; łatwo nam było, gdybyśmy umiarkowania na chwilę zapomnieli, użyć na złe przemocy naszey nad ościennemi narodami, jak nieprzyiaciel korzystał z przewagi swoiey na morzu; ale tym sposobem woyny byłyby nie śmiertelne, pokóy krótki i niepewny, pretensye nigdy nie umorzone. Niech sprawiedliwa historya maluie obraz przyiacioł ludzkiego plemienia, i tych którzy dla nędznych widoków i wątpliwych, nadziei zapalać pragną woyny; nam dość jest zastanowić uwagę nad łatwością pokonania Francuzów. Przebiega Windham podatki nasze, długi, ettc. chcąc pokazać że rząd słaby, źródła dochodu wyczerpane, ucisniony narod; dość będzie stan Francyi z Angielskim porównać.

Ma W. Brytannia równo z nami podatek gruntowy, od okien, pieczęci; od służących i zbytku daleko większy, ponieważ nie płacimy nad 4. miliony; podatek na ubogich u nas 4. kroć mnieyszy, nie znamy go na drogach, ani też od wnętrzney lub dalekiey żeglugi. Akcyza Angielska 5. tys. strażników potrzebuie którzy we dnie i nocy przetrząsaią domy i składy kupieckie, czego niema we Francyi. Słynie bank Londyński; mamy w Paryżu pośrzód rewolucyi założone: bank Francuzki, kasę kupiecką, kantorę handlową, które podczas pokoiu, któż wie do jakiego przyidą stopnia; dziś wexluiąc na miesiąc po 100. mill. liwr: naymnieyszego nie uczyniły nikomu, nie doznały same zawodu. Któż zrachować może produkta rolnicze Francyi całey, co wywozić powinna corok za granicę; jak wiele ma cyrkuiących pieniędzy, jaka iey ludność i rozległość prowincyi w jedno połączonych mocne ciało; w którego srzodku rząd stoiąc wszystko widzi, rozlewa się wszędy jak dusza po wszystkich częściach. Ma W. Brytannia osady niezmierne; lecz ich zachowanie w odległości 4. tys. mil. trudne jest i kosztowne. O długu swoim niech mówią sami Anglicy; nasze dziś wynoszą 2. tys. mil. liwr. a ponieważ papiery nie więcey dziś płacą jak od 100. 60; dług nie czyni nad tysiąc dwieście millionów. Przed dwóma laty dobra narodowe ziemskie przedawano u nas za dochod 4. letni tylko; dziś za 12. letni nie kupisz; dochod zaś roczny tychże dóbr wynosi millionów 200. Anglików porty, okręta, magazyny napełnione towarami całego świata, cenę iuż straciły 30. procentów, i stracą jeszcze więcey. Nie mówiemy o pilney u nas administracyi skarbowey z oszczędnością, którą Sully nie wyczerpanym dochodem, i nadzieią ginących zwał narodów; każdemu też wiadomo, że po rewolucyach długich i niszczących; wszystko się polepsza w kraiu całym, i nową postać bierze. W takim stanie rząd może pragnąć pokoiu, nie lękaiąc się postrachu woiennego, jesliby od nieprzyiacioł przymuszony został do podniesienia broni. „

Do Indyi Zachodniey posyłamy jeszcze 5. tys. żołnierza lądowego i 12. liniowych okrętów: George, Formidable, Temeraire od 98; Brunświck, Vengeance, Theseus, Captain, Resolution, Orion, Elephant, Majestic, Spencer, Ganges od 74. armat. — Zmarły Generał O Hara nie więcey zostawił maiątku jak 70. tys FS. z tych część rotą Murzynowi Moyse wiernemu słudze swoiemu. — O wymordowaniu białych w Guadalupie i Martinice, nie odebraliśmy pewnieyszego doniesienia. — Anglicy w znacznej liczbie znayduiący się teraz w Paryżu, dokładną przysłali wiadomość o liczbie woysk Francuzkich; gwardyi Konsulowskiey jest 6 tys. kawaleryi i dragonii 22. t. strzelców konnych i hurzarów 30 t. kanonierów, pontonierów kopaczów, 19. t. ciężkiey piechoty 250. t. lekkiey piechoty 60 t. ogułem 387. t. nie licząc posiłkowych legionów cudzoziemskich, i półbrygad Szwaycarskich. Zapisanych na regestrze woyskowym ludzi w całym kraiu million 200 t. — Nowy rapport z Jamaiki upewnia, iż Toussaint nie miał więcey zbroynego ludu jak 25. t. Leclerc wylądował na czele t. 30; co widząc Murzyni uciekaią w góry, gdzie łatwiey woynę przedłużyć.

z Paryża 23. Marca.

Generał Martin który umarł na wschodzie w Luknow, miastu Lyon, w którém się narodził testamentem zapisał 700. t. liwrów, od których procent corocznie obracany będzie na wyposażenie ubogich panienek, i edukacyą dzieci. — Senat przystąpił do wyboru osob, które dopełnić powinny liczbę prawem zamierzoną w zgromadzeniu prawodawczém, i wybrał 80. osob, między któremi nie ma takich, co grały pierwsze role w rewolucyi naszey; mało nawet iest znaiomych, iako to: Adet Boisfy d' Anglas, Chobat, Chauvelin, Echasseriaux, Sedillez. — Listy z Bassory donoszą, iż Arabowie Beduinowie, którzy w r. ieszcze 1798. Mahometanom grozili; naostatek ukazali się zbroyno w pustyniach, ciągnąc za sobą tłumy nowo nawróconych. Wierzą w iednego Boga; gardzą Alkoranem. Pierwszy ich nauczyciel w obozie rozsiekany; syn iego i następca, zabiiać tych każe, którzy z nim wierzyć nie chcą; przypadek w dziejach świata nie nowy. W Bagdadzie do którego zbliżaią się Beduinowie, trwoga wielka, Turcy woyska tam zbierać zaczeli. Z Portu Bresteńskiego reszta Hiszpańskiey flotty w liczbie 12. okrętów i kilku fregat wkrótce wychodzi do Cadix. Między Lisboną a portami Francuzkiemi dla ułatwienia kommunikacyi handlowych ma bydź ustanowiona poczta morska na co z obu stron wiele statków kazano przygotować. Do Lisbony w r. p. zawinęło 1228. okrętów kupieckich, połowa była Angielskich część czwarta Amerykańskich. — Król Jmć Katolicki na końcu Sierpnia chce podróż odprawić do Valencyi, Carthageny, Barcellony, dokąd ma przybyć w tymże czasie Król Dwóch Sycylii z córką Maryą Antonią, i iechać do Madrytu. Przygotowania czynić zaczęto na przyięcie Monarchow; 20. t. żołnierza zgromadzi się w okolicach Barcellony, gdzie manewrować będą; gwardye Królewskie, regimenta konne i piesze roskaz odebrały bydź gotowemi do ruszenia w granice Catalońskie; drogi naprawuią wszędy 160. mostów nowych zbudować trzeba, zkąd wniosek łatwy co się działo w kraiu. — Xiąże Ostrogotski Stryi Króla Jmci Szwedzkiego stanął iuż w Montpellier dla poratowania zdrowia; tamże znayduie się bardzo wielu cudzoziemców z iego narodu, Anglików, ettc. których podobna potrzeba sprowadziła.

Od Generała en chef Leclerc i Admirała Vilaret nowe Konsul odebrał rapporta, których treść kładniemy; pisane są w główney kwaterze Cap d. 17. Lutego Generał Kervelegan z dywizyą przybył do Sancto Domingo stolicy osad przedtém Hiszpańskich, przyięty od mieszkańców radośnie, którzy w naywyższym stopniu nienawidzieli Murzyna Toussaint i stronników iego. W drugiey stronie Boudet i Admirał Latouche weszli do Portu Republikantskim dziś zwanego, dawniey Port au Prince; statki lekkie rozrzuciły po nadbrzeżach odezwę Konsula do narodu i list do Generała Toussaint; Boudet wysyła Adjutanta do miasta, z pismem do woyskowych i cywilnych urzędników. Przyiął dobrze Officyera Generał Agé; lecz Murzyni i Mulatrowie mordem i pożogą grozili, iesliby woyska Francuzkie lądować chciały, o czém flottę ostrzegł Agé. D. 5. Boudet wylądowawszy w Lavantin rusza ku twierdzy Biroton; Kommendant iey wołał, iż czekać musi roskazów Generała Desalines; lecz garnizon bramy nam otworzył dobrowolnie. Ztąd woyska ciągną do Republikantskiego portu. Przed bramą postrzegliśmy uszykowanych do boiu 4. t. Murzynow, którzy wołali, że maią roskaz przyiąć Francuzów; zbliża się ieden batalion; rokoszanie ognia daią; wystrzał ten hasłem był mordu; 68. półbrygada wyłamuie bramę; i za uciekaiącemi do miasta wpada. Generał Adjutant Darbois bierze twierdzę S. Józefa, przez 400. Murzynów bronioną; z zamku narodowym zwanego uciekł nieprzyiaciel, drugi Blocon sam się poddał. Wszystkie batterye nad brzegiem usypane; Latouche zburzył ogniem okrętowym. Trzech nam Officyerów raniono, 15. żołnierzy zabito, 80. ranionych. Miasto w całości zachowane; magazyny

kassa woyskowa, nam się dostały. Murzyni za sobą uprowadzili wielu białych, między innemi przytrzymanego Adjutanta Generała Boudet, i maytków z nim przysłanych; ciż sami kommendanta swoiey artyleryi, Lacombe Europeyczyka, przed przyiściem eskadry życia pozbawili. Ztąd Boudet wyciągnął do Leogane i Bouguel.

Generał Humbert z 2. okrętami do Port de Paix wchodząc był przyięty gęstém z dział strzelaniem. D. 10. Lutego lądować zaczął; lud czarny opuścił dwie twierdze, uczyniwszy iak naywięcey spustoszenia, d. 12. zbliżył się o 3. godziny drogi do pomienionego miasta, straciwszy kilku zabitych i ranionych. Podał się nam Generał Clervaux kommenderuiący w Departamencie Cibao, za posrzednictwem Ob. Mavielle Biskupa. Brata Generała Toulsaint, który się znaydował w S. Jago, i kommendantem był części Hiszpańskiey, z miasta wypędzono. Mamy nadzieię, iż Generał Laplume kommendant strony południowey, póydzie za przykładem kollegi Clervaux; tego dywizyą wzmocniono brygadą; ażeby kordon mógł utrzymać od ściany Hiszpańskiey. 700. ludzi kolorowych; do noszenia broni zdatnych, od Generała Toulsaint wzgardzonych; ofiarowało nam usługę; dwie fregaty na przeniesienie ich do Cuby wysłano. Z naywyższym wodzem ludu Murzyńskiego nie przyszło do ugody. Obłąkany człowiek w pierwiastkowym pogronie skłonność okazywał do pokoiu; prosząc o 4. dniową przewłokę; po ktorey upłynieniu, on i Generał Christophe ogłoszeni za wyiętych z pod opieki prawa i nieprzyiacioł RPtey; do mieszkańców Leclerc wydał odezwę przekładaiąc zamiary rządowe; d. zaś 18. trzema dywizyami ruszyć miał do S. Raphael, Dondon, Anses; czwarta morzem do Gonaives poszła. Tak więc d. 20. spodziewano się opanować zupełnie dawno część wyspy Francuzką; żołnierz oświadcza gotowość nie szukać spoczynku, aż po zupełném rozproszeniu Murzynów zbuntowanych.

Z rapportu Admirała Villaret 17. Lutego wiemy, że Gantheaume d. 11. przybył z Toulonu do Cap, na 4. okrętach 2. fregatach prowadząc żołnierza lądowego 2300; chorych na eskadrze caley nad 13. nie było. Spokoyność i porządek do wyspy powraca; rolnicy nam pomagaią uskromić rokoszanów. W kassie Port au Prince znaleziono 2 mill. 300. t. liwrów; nie dla Generała Leclerc, summę Toulsaint zgromadził. Zewsząd liczne skargi przychodzą na tego buntownika. D. 15. Admirał Linois 3. okręta 2. fregaty z Cadix do Cap przyprowadził. Desaix i S. Gennaro obydwa od 74. armat osiadły na piasku; ostatni podniesiono, z pierwszego lud wyszedł w całości; statek podobno nie może bydź naprawiony. Woysko z Admirałami Linois i Gantheaume przybyłe, niemieszkaiąc przyłączyło się do wielkiey wyprawy. Villaret rozesłał fregaty do Ameryki północney i Jamaiki prosząc o żywność; w liście do Admirała Angielskiego wylicza iakie ma siły na lądzie i morzu, iakich ieszcze się spodziewa na eskadrze Admirała Batawskiego Hartsink, z Brestu, etc. Toulsaint uciekł w głąb kraiu, Christophe do Grand Bocceau. Murzyński Generał Lablenaie przyczynił się naywięcey do ocalenia Capu. Rochambeau szturmuiąc Port au Prince rzucił rękawiczkę pośrzod nieprzyiacioł; nie dozwolicie wołaiąc na żołnierzy, ażeby ta zdobycz waszego Generała Murzynom się dostała. Przydawać nie trzeba, że ten postępek był hasłem zwycięztwa. Jeden z strzeleckich Officyerów w szturmie drugim rzucił do zamku czapkę swoią; gdzie ta iest, i ia tamże bydź muszę; iakoż był w zamku i poległ. Sierżant grenadyerów był od niego szczęśliwszy; wyłamywał bramę toporem; czego szukasz, wołaią pośrzod ognia Murzyni; trzeciey szabli honorowey od Konsula, odpowie; i otrzymał. Szef brygady Murzyn Loüis w Limoxedo stoiący na czele 1200 ludu, poddał się dobrowolnie; powiat swóy nietknięty okazał; szablę w podarunku i stopień Generalski Leclerc ofiaruie cnotliwemu rycerzowi. Clervaux rangę Generalską zachował; Murzynów opuszczaiących wodza Toulsaint do Francuzkiey służby przyięto.

Pierwszy Konsul roskazał w 27. dywizyi militarney, Piemoncie, do skutku przyprowadzić konskrypcyą woyskową, iaka iest zwyczayna po wszystkich departamentach RPtey. Tenże oglądał bibliotekę narodową; przypatruiąc się naybardziey medalom wyobrażenie noszącym sławnych mężów w starożytności, Alexandra, Cezara etc. odwiedził też dom inwalidów, który wiekuiście Francuzkim rycerzom przypominać będzie dobroczynność Ludwika 14. pochwalił ochędóstwo, porządek, usługę, i wygodę; kommendeiuiącemu Generałowi Berruyer wdzięczność oświadczył; 104 lata liczącemu weteranowi, który ieszcze r. 1745. pod Fontenoy był ranionym gazą Kapitańską naznaczył; 14. letniego młodzieńca, który w bitwie nogę stracił, odesłał na koszt do Pritaneum. — Tenże Konsul potwierdził awanse przez Generała Leclerc i Admirała Villaret w woysku i na flottach uczynione, przydaiąc do rozdania żołnierzom kilka szabel honorowych. — W części Hiszpańskiey wyspy S. Domingo znaleźliśmy 125 tys Murzynów, co nie czyni iak po 40 głów na milę kwadratową; liczba Europeyczyków niewiadoma. — Napper Tandy z więzienia przez Anglików puszczony do Bordeaux przybył. — Sławna Genlis od Ministra Chaptal otrzymała pozwolenie obrać mieszkanie w iednym z domów skarbowych; stanęła gdzie mieszkał Biskup Gregoire przed swoiém na dostoyność Senatorską wyniesieniem. — Słychać iż ułożony iest od rządu projekt podwoienia morskiey u nas potęgi za 3. lata; ieśliby na maytkach zbywało, we Włoszech, Szwecyi i Danii zaciągnąć możemy. — Posiedzenie Prawodawców i Trybunów skończone; zaczyna się wkrótce drugie, do którego należeć będą nowo wybrani od Senatu Reprezentanci. — Z Londynu uczony Józef Banks doniósł o doświadczonym przez się sposobie, ieśli nie leczenia zupełnego podagry, przynaymniey ulżenia znacznie pochodzących z niey boleści. Codzień na śniadanie gotował w kwarcie mleka imbieru na proch stłuczonego dwie łyżeczki kawiane, przydaiąc bułkę i cukier. Podagra tym sposobem nie postępuiąc w górę, trzyma się w nogach statecznie, paroxyzmy rzadkie i bardzo krótkie; ilość imbieru miarkować trzeba według dobroci żołądka. — Codziennie spodziewamy się odebrać z Amiens wiadomość o podpisanym pokoiu; wszystkie trudności iuż ułatwione bydź miały; pierwszy Konsul wkrótce potém zamysła podróż przedsięwziąć do wnętrznych departamentów RPtey; kanał Burgundzkim zwany w dwóch leciech ukończyć kazano.

z Berne 7. Marca.

Nowa Konstytucya wielu ma przeciwników; nie podobała się powszechnie wielka władza rządowi Cantonowemu nadana. Lękaią się Szwaycarowie, ażeby stolica Cantonu każdego nie była siedliskiem niezgody, z którego kłótnie i swary rozlewać się mogą po całym kraiu. Rozumieią niektórzy, że ta konstytucya nigdy nie będzie wykonaną. W Cantonie Tessin niespokoyność zaymuie umysły; liczna strona pragnie, ażeby kray wcielono do RPtey Włoskiey. Senat posyłał Agenta do Generała Thurreau; nic on nie sprawił; wódz Francuzki nie uznaie władzy nad sobą Szwaycarskiey w kraiu Valais, mówiąc, że ma wyższe roskazy od rządu swoiego. Generał S. Suzanne w powiecie Brisgau oglądał woyska. Po rewii urzędnicy mieyscowi w Fryburgu przekładali iemu ucisk obywatelów. Ubolewał nad ich nieszczęściem Generał, tém bardziey, że nie iest w mocy iego ulgę przynieść.

D. 12. Senat z radą mnieyszą pracowicie zatrudnia się ostatecznem urządzeniem RPtey. Wczora wydał odezwę do narodu, z biiąc rozsianę w kraiu pogłoski o bliskim upadku i podziale Szwaycarów; traktat Lunewilski zaręczył nam niepodległość i całość; przyznały ią postronne Mocarstwa; tym końcem iezdził do

Paryża Landamman Reding; słowa i obietnica Konsula Buonaparte, wszelką znosi wątpliwość. — Słychać iż Batawowie pragną u nas werbować kilka regimentów piechoty, iakie przed rewolucyą utrzymywali; może przyiść do tego; ale trzeba dopełnić naprzód 3. półbrygady Szwaycarskie na żołdzie Francuzkim będące. — Z Berlina wiadomość przyszła, że Król Jmć Pruski nie chce ustępować ani zamieniać Xięstw swoich Neufchatel i Vallangin. — W kraiu Valais Generał Thurreau exekucyami woyskowemi przymusza mieszkańców do wybierania urzędników, albo tych uznania których sam postanowił. Powiada zaś z nich każdemu: nie chcę ażebyś lud namawiał do łączenia się z Francyą; lecz przysięgay bydź wiernym rządowi Francuzkiemu.

Od granic Włoskich 8. Marca.

W Rzymie pod czas Karnawału Gubernator Cavalchini zabronił używania masek i wszelkiego przestraiania się; gonitwy konne szły dawnym zwyczaiem, teatra otwarte. — Adjutant Konsula Buonaparte, Lebrun z Neapolu morzem udał się do Palermu, z ważném zleceniem do Króla dwóch Sycylii. Woyska Francuzkie z kraiu nie ustępuią; Officyerów bardzo wielu bawi w stolicy. — W Mediolanie Wice Prezydent Melzi ogłosił nowinowanych w Paryżu Ministrow; wnętrznego Villa, Trivulzi woiennego Felici, Lambertenghi iadą do Paryża w dostoyności Konsyliarzów Stanu przy Prezydencie RPtey. — W Turinie Minister Chaptal założyć kazał szkołę muzyczną. — Kardynał Borghese Aldobrandini umarł maiąc lat 69.

Na skutek Ukazu JEGO IMPERATORSKIEY MCI SAMOWŁADNĄCEGO Całą Rossyą z Littgo Wilen: Gubern: Rządu w dniu 19. præsentis za Nm 3159. wyszłego, Magistrat Wilen: zawiadamia Powszechność; iż w dniu 1. 8. i 15. Msca Aprila idącego Ru, odbywać się będzie publiczna przedaż Domu mieszczanina Benedykta Andresa nad rzeką Wilenką za Królewskim młynem sytuowanego na satysfakcyą pretensyi Porucznika JP. Effimowa. Ktoby zatym życzył nabyć Dom takowy w oznaczonych terminach po południu o godzinie 2giey ad fundum onego jawić się zechce 1802. Marca 26. dnia.

JW. Hrabia Pociey Obożny byw: Litt: ma do przedania. 1mo: W Gubern: Biało-Ruskiey w Pcie Sieńskim sytuowany maiątek Ostrowno z Attynencyami, i Sierokorotnią do przedania, z tym warunkiem, że prędzey w possesyą dziedziczną te oba Maiątki oddanymi bydź nie mogą, aż na dzień 12. Aprila V.S, roku 1802. 2do W Gubernii Biało-Ruskiey w Pcie Orszańskim Maiętność Kadziń do zastawy. 3tio: W Gubernii Litewskiey w Pcie Brzeskim Litt: maiątek Jelna do zastawy. 4to: Maiątek Kieytoiszki w Gubern: Litt: w Pcie Trockim do przedania. — Ktoby życzył sobie traktować o te Maiątki w jakim-kolwiek bądź sposobie, zgłosić się ma do WJP. Stanisława Siemaszki Szambell:, mieszkaiącego w Wilnie w Domu tegoż JW. Pocieia.

Kamienica pod Nrm: 21. w Mieście Wilnie na wielkiey Ulicy idąc do Ostrey Bramy sytuowana, iest do przedania; z Męblami lub też bez Męblow. Ktoby życzył sobie nabyć oną, może udać się do właściciela, lub w niebytności onego do Radnego Rehfelda, w Kamienicy W. Malewskiego pod Nrm: 191. mieszkaiącego, gdzie o cenie uwiadomionym zostanie.

Z powodu zaszłey teraz wyprzedaży wieczności Kamienicy w Wilnie na Subocz ulicy pod Nrem 22. między Kamienicami Tyzenhauza i Szela położoney, przez JPP. Ewę z Tarasowskich, późniey Kraśnickę Matkę, posledniey Daszkiewiczową, i Stanisława Kraśnickiego Syna Radnego Policyi Wileń: podaie się do wiadomości, czy nie znayduie się jakowy dług dotąd przez też Osoby zaciągniony na takową Kamienicę, jaki jeśliby kto miał, ażeby przy dowodzie w Kancellaryi Magistratu Wileń: w przeciągu dwóch Miesięcy oświadczył ostrzega się.

podaie się do powszechney wiadomości, iż Franciszek Tracewski rodem z Ukrainy abszytowany z półku Baranowskiego, wzrostu średniego, lat 40. blisko wieku liczyć mogący, twarzy okrągłey, włosow i wąsow czarnych, maiący odzież następną: płaszcz nowy szaraczkowy z wyłogami ponsowemi, białemi guzikami, kożuch nowy siwy Moskiewski, kurtkę z sukna ciemnego wilkami podbitą, raytuzy granatowe; posiadaiący kunszta rymarski, i szewiecki; przyiąwszy roczną służbę kuczera u JP. Tadeusza Zambrzyckiego Prezydentowicza Ziem: Orszańs: na początku 3go Msca służby swoiey, to jest dnia 7. Marca Ru bieżącego uciekł. znaczną tak w fantach, jako też gotowych pieniądzach nie tylko jemu samemu, ale nawet z powodu wyż rzeczonych kunsztow, w wielu innych ponabierawszy roboty, i pobrawszy zadatki, uczynił kradzież do kilkuset rubli wynoszącą. Prosi łaskawey Publicz: wyżey wzmieniony Zambrzycki, aby ten zbieg od kogokolwiek wyśledzonym będzie był do naybliższey oddany policyi, która go pod ścisły i przyzwoity ludziom podobnego gatunku wziąwszy, areszt raczy dać o tym wiedzieć listownie do stacyi poczty w Krupce w Pcie Mohilews: leżącey.

Treść przedmowy do Dzieła w języku Francuzkim przez P. Berquin napisanego pod tytułem: Teatr Dziecinny w trzech tomikach; przetłómaczone to dzieło na Oyczysty ięzyk przez Syxtusa Antoniego Lewkowicza. Przyozdobione cytacyami Oyczystych Poetow i uwagami tłumacza powiększone.

„ To dzieło ma dwoiaki przedmiot, zabawić
„ dzieci i prowadzić ie drogą przyrodzenia do
„ cnoty, nie wystawuiąc iey w oczach dzieci,
„ tylko w kolorach nayprzyiemnieyszych. Oka-
„ zuią się tu im te tylko zdarzenia, których co-
„ dzieńnie mogą bydź świadkami na łonie ich fa-
„ milii; sentymenta, które staramy się tym sposo-
„ bem zaszczepić w sercach dzieci, nie przewyż-
„ szaią siły ich duszy, w prowadzaią się oni na
„ scenę z samemi sobą, z ich Rodzicami, z towa-
„ rzyszami zabaw swoich, z domowemi, które ich
„ otaczaią, ze zwierzętami, które są z poufalone
„ z ich okiem.

„ Tłumaczą się tu oni mową prostą i otwartą,
„ interessowani we wszystkich zdarzeniach daią
„ się oni w prostocie serc powodować porusze
„ niami ich dziecinnych pasyi. Znayduią oni
„ karę w swych błędach, a nadgrodę w warto-
„ ści i zasłudze dobrych postępkow swoich. Wszy-
„ stko tu zmierza do tego, ażeby ich zachęcić
„ do kochania dobra dla szczęśliwości ichże sa-
„ mych i do unikania złego, iako źrzódła poni-
„ żenia i goryczy.

Reszta w następuiącey Gazecie.